

Circular Inspirations

column

Martijn Veerman

Wij houden regie over onze gevels

Wat? Werk jij aan de circulaire economie? Daar geloof ik niet in, te duur om die producten in te kopen, dat gaat nooit werken. Ja, zo kan je er in staan als je deze nieuwe economie verwacht met de lineaire waarbij de focus ligt op het maken en verkopen alleen. De Circulaire Economie gaat juist over de toekomst en verantwoordelijkheid houden. Maar hoe werkt dat in praktijk? Is het echt duurder?

Hoe borgen we dat het materiaal dat vandaag in een gevel wordt gestopt, dertig jaar later bij het afdanken weer terug in de metaalketen komt. Beter nog, hoe borgen we dat na dertig jaar het gevelproduct zelfs hergebruikt of geüpgraded wordt?

Met deze vragen onder mijn arm loop ik dagelijks rond en heb ik gesprekken met

klanten die actief zijn met ontwikkelen en beheren van gebouwen. Sommigen reageren zoals genoemd, maar er zijn ook positieve reacties. Tegenwoordig poppen de circulaire materiaalinitiatieven steeds meer op als alternatief op een conventioneel product of materiaal.

Wat er in de gesprekken nog wel eens aan ontbreekt, is de fase na oplevering van een project, de gebruiks- en exploitatiefase van de gevel. Want als een circulair product is toegepast met een hoge mate van herbruikbaarheid, met een goede recyclebaarheid, met een goede mogelijkheid tot upgraden in de toekomst, maar niemand dit na dertig jaar meer weet. Wat als de maker er geen bemoeienis meer mee heeft gehad tijdens de exploitatie? Juist daar ligt denk ik één van de belangrij-

ste aandachtspunten in de circulaire (gevel)industrie.

Een nieuwe rol voor de gevelbouwer anno 2021? Ik denk het wel! Als oplossing voor dit vraagstuk werken wij bij Alkondor Hengelo een volledig nieuw 'as a service businessmodel' uit met een nieuwe technische oplossing. Wij nemen volledige verantwoordelijkheid en regisseren de kringloopcirkels van de gevels tijdens de gebouwexploitatie. Zo borgen wij nu en in de toekomst een oneindig circulaire gevel die aanpasbaar is aan nieuwe ontwikkelingen. ■

Martijn Veerman
Alkondor Hengelo,
Specialist circulaire gevels

Circular Inspirations

Column

Joep Römgens

We doen de juiste dingen, maar doen we de dingen juist?

Aluminium is een onmisbaar materiaal geworden in de bouwindustrie door zijn vele voordelen, zoals stabiliteit en duurzaamheid. De voordelen in de zeer lange gebruiksfase staan echter haaks op de hoge CO₂-voetafdruk en de grote hoeveelheid energie die nodig is aan het begin van de productieketen. Een goede manier om niet alleen grondstoffen te sparen maar ook de CO₂-voetafdruk te verkleinen, is het gebruik van gerecycleerd aluminium. Toepassen van een hoger recyclagepercentage is een efficiënte duurzame toepassing, echter kan niet automatisch worden gelijkgesteld met effectieve duurzaamheid en een effectief milieueffect. De wereldwijde vraag naar gerecycleerd aluminium is immers aanzienlijk groter dan het aanbod, en dit zal ook in de komende decennia het geval zijn. Dit leidt tot een zogenaamd "waterbedeffect": volgens de EAA (European Aluminium Association) bedraagt het huidige recyclingaandeel in gebruikt aluminium gemiddeld 40%. Als het aandeel gerecycleerd aluminium in een gebouw wordt verhoogd - bijvoorbeeld tot 70% of meer - moet het elders onvermijdelijk worden verlaagd - zodat in deze gebouwen min-

der gerecycleerd aluminium kan worden gebruikt: effectief hebben we dus niets bijgedragen aan minder CO₂ in de atmosfeer.

Doen we het dan fout? Nee, zeker niet! Per definitie, vind ik elke inspanning voor een beter milieu goed, maar we moeten ons meer richten op een holistische benadering. Van de 'recycled content' naar de 'End-of-Life'-benadering. Daarmee gaan we van efficiënt naar effectief!

Om de milieubalans van aluminium te verbeteren, moet het aandeel gerecycleerd aluminium dat op de totale markt beschikbaar is, in de toekomst successievelijk worden verhoogd, bijvoorbeeld door recyclinginitiatieven zoals AluEco (en AlUJF in Duitsland) sterk te ondersteunen waardoor een raam weer een raam wordt. Maar om aluminium echt milieuvriendelijker te maken, moet het volledige duurzaamheidspotentieel van het materiaal worden benut. De hele productie van aluminium moet verantwoordelijker worden gemaakt, bijvoorbeeld door de natuur en de mensenrechten in de hele waardeketen te beschermen. Ook de ontwikkeling van circu-

laire producten, zoals die met een Cradle to Cradle-certificaat, kan de milieubalans van aluminium doeltreffend verbeteren, niet alleen doordat zij voldoen aan de hoogste normen voor de onschadelijkheid van de gebruikte materialen, maar ook doordat zij na de gebruiksfase zo vaak als gewenst weer in de materiaalcyclus kunnen worden opgenomen: End-of-Life betekent dus niet alleen de dingen juist doen, maar nog meer de juiste dingen doen: van efficiënt naar effectief!

Alleen als we als gehele aluminiumindustrie de krachten bundelen, kunnen we de winning en het gebruik van aluminium in de toekomst nog klimaatvriendelijker en verantwoordelijker maken. Zodat de bouwsector met zijn producten een effectieve bijdrage kan leveren aan een duurzamere wereld! ■

Joep Römgens, Head of Engineering
BeLux/Productmanager BeNe,
Schüco Nederland

In Circular Inspirations beschrijft een wisselende gastcolumnist zijn of haar visie op Circulariteit.

Lees alle columns op www.vmr.nl/circular

Circular Inspirations

column

(Beeld: Ron Jacobs)

2030 zijn wij

Onlangs las ik in een Vlaamse kwaliteitskrant een serie over verduurzaming in verschillende sectoren, waaronder de bouw. De serie had als titel "2030 is nu". De boodschap van haast maken in de transitie spreekt mij wel aan, het mag allemaal wel wat sneller gaan gebeuren. Tegelijkertijd besef ik ook dat je nu eenmaal niet alle processen in een paar jaar tijd kunt veranderen en dit op een manier dat alle partijen in de keten precies weten hoe men zinvol kan bijdragen.

Er zijn mensen die zeggen dat hergebruik slechts kan slagen als het geld opbrengt. Het zou zomaar kunnen dat niet iedereen de restwaarde kent van bepaalde materialen en dat TCO wat onderbelicht wordt als men stuurt op kosten alleen. En wat is waardecreatie vanuit verschillende disciplines en sociale relevantie bekeken? Er zijn ook mensen die resoluut een andere aanpak bepleiten en zeggen dat je moet doen wat nodig is. Wij zitten in deze

mindset, gesterkt door de wetenschap dat onze vliesgevelsystemen in staal al meer dan een halve eeuw onze basis vormen en deze door het NIBE worden beoordeeld als 'beste keuze' in hun segment. Het hergebruikpotentieel was één van de zwaarwegende factoren. Alleen dat waren we niet gewend met al dat ontwikkelen voor de lange termijn. Diverse samenwerkingen met universiteiten en onderzoeksteams hebben een roadmap opgeleverd waarin wij onze systemen voor meerdere gebruikscycli kunnen aanbieden.

En toen stonden we voor een beslissingsmoment. Gaan we alleen door met een marktontwikkeling of betrekken we alle stakeholders in het proces? Het antwoord ligt voor de hand. De architecten waarmee wij intensief samenwerken, maar ook de bedrijven aan het eind van de keten zagen de kansen liggen. Wij moesten alleen de stakeholders aan de verwerkende kant, dicht bij ons, meenemen in het verhaal. Dat hebben wij

inmiddels kunnen regelen en er is een begin van een coöperatieve club samenwerkende partners die totaaloplossingen ontwerpen, bouwen, onderhouden en weer terugnemen. Wij hebben dit initiatief Harvest Bay genoemd, mede met het oog op een verregaande digitalisering van de processen.

2030 zijn wij dus. Velen met mij hebben dan een afspraak met de nieuwe generatie die zich nu aan het klaarstomen is. Sommigen net uit de schoolbanken, misschien wel met een stevige kennis over Ex'Tax op zak, anderen met hun eerste werkervaring en een grote dosis verwondering waarom dit zo uit de hand is gelopen. Aan ons om een begin te maken met wat nodig is.

<https://www.harvestbay.be> ■

Ron Jacobs Brand- & Sustainability
Manager Jansen by ODS

Circular Inspirations

column

(Beeld: Marcel van der Sluijs)

Duurzaam? Walk the talk!

Het is goed vast te stellen, dat we tegenwoordig iedere dag lezen over duurzaam en circulariteit en ieders verantwoordelijkheid daarin. Het is tegelijkertijd verbazing-wekkend mee te maken, dat duurzaamheid bij veel bedrijven nog steeds blijft bij holle teksten of zich beperkt tot het investeren in LED-verlichting, zonnepanelen en een EV-aansluiting voor de auto van de baas.

Duurzaamheid is een enorm containerbegrip en dus lastig te vatten. Toch is het noodzakelijk een zo breed mogelijke scope te gebruiken, deelfacetten te bepalen en dan echt verantwoordelijkheid te nemen op het hele scala aan facetten. Echt verantwoordelijkheid nemen, omdat het ronduit egoïstisch is om niet te trachten als mens of bedrijf daar je eigen steentje, aan bij te dragen. Niet-duurzaam, niet-veilig, niet-respectvol opererende bedrijven sterven vroeg of laat uit, en indien niet, dan gaan we er allemaal aan. Zwartgallig? Welnee, noem het 'klaar om met z'n allen te wenden en strategisch te focussen'. Wanneer we bedrijfsmatig onze duurzaamheid

me bril richten op productieprocessen, producten en medewerkers, dan dient er gekeken te worden naar de kostprijs. En dan niet de klassieke, kale, korte termijn euro's, maar naar de lange termijn euro's. Hoe we met zo min mogelijk belasting en aantasting van de leefbaarheid van deze planeet, verder kunnen. Bijvoorbeeld door life-cycle cost analysis in te zetten bij het bouwen, en daarmee inclusief lange termijn energie- en onderhoudskosten en hergebruik.

Met nadruk betreft duurzaamheid ook de omgang met de medemens, en dus ook de gehandicapte medemens. Respect, inclusiviteit en transparantie zijn onlosmakelijk verbonden met duurzaamheid. Zo ook, daar waar het gaat om de relatie met leveranciers, klanten, collega's. Zelfs met onze eigen kinderen.

Overall gezien is true pricing is uiteindelijk ons enige redmiddel. De vervuiler betaalt.

Hermeta verwerkt op vele fronten aluminium in haar producten voor de

bouw. Het is dan ook een eer, of zo je wilt onze bijdrage, om de Industrial Users van aluminium te mogen vertegenwoordigen binnen het bestuur van het Aluminium Stewardship Initiative (ASI). ASI is een wereldwijd opererende non-profit organisatie die het gebruik van aluminium promoot en daarbij haar aandacht richt op duurzaamheid, standaardisatie en transparantie in de gehele keten van bauxietwinning tot aan de verwerking van aluminium in eindproducten. Het is juist haar brede mens- en natuurinclusieve definitie van duurzaamheid die voor mij de doorslag gaf. www.aluminium-stewardship.org

Wie goed doet, goed ontmoet.
Walk the talk! ■

Marcel van der Sluijs
CEO Hermeta Groep, Board Member
Aluminium Stewardship Initiative

In Circular Inspirations beschrijft een wisselende gastcolumnist zijn of haar visie op Circulariteit.
Lees alle columns op www.vmr.nl/circular

Circular Inspirations

column

Kees Vlaanderen

Heeft Aluminium toekomst?

Wanneer je die vraag stelt is het belangrijk om eerst te weten in welke context je deze vraag stelt. Ben je als bedrijf en alles wat daar mee samenhangt afhankelijk van de verkoop van aluminium producten dan zou het antwoord meteen ja kunnen zijn.

Maar wat nou als je deze vraag mondiaal stelt, ik bedoel als je naar het voortbestaan van onze planeet aarde kijkt? Voor nieuw aluminium, ook wel primair aluminium genoemd, graven we letterlijk onze aarde af. Voor de winning van bauxiet moeten er vaak eerst bossen worden gekapt en daarna de grond weggegraven worden zoals de laatste 40 jaar op grote schaal in Brazilië plaats vindt. Maar ook van de laatste jaren kun je de gaten in het Ghanese Atewabos zien ontstaan, wat ten koste gaat van de wereldwijde biodiversiteit en in het geval van het Atewabos ook ten koste van de watervoorziening voor Ghana. Vooraanstaand bioloog, Edward Osborne Wilson heeft hier in 2018 zelfs een indringende brief over geschreven naar de president van Ghana om ervoor te pleiten het Ghanese Atewabos te sparen. Het is namelijk één van de 38 plekken op de hele wereld die hij in zijn boek „Halve Aarde: Our Planet's Fight for Life”, benoemt als de belangrijkste plekken op aarde die de mensheid zou moeten reserveren voor de

natuur. Hij schrijft in die brief dat het hem dan ook grote zorgen maakt dat zo'n bijzondere vindplaats in aanmerking komt voor delfstoffenwinning.

Stel je nu de vraag heeft aluminium toekomst dan moet je wel van heel 'goede huize' komen om volmondig ja te zeggen. Maar wat moet je of wat kun je dan doen met deze kennis als bedrijf voor het produceren en leveren van aluminium producten? Deze columns vallen onder de titel 'Circulaire inspiraties' en in dat kader ligt deels het antwoord verscholen wat wij kunnen doen als mensheid, land, bedrijf en als individu. Circulair, is cirkelvormig, is deel uitmaken van een kringloop. En circulariteit is dat producten van nu de grondstoffen zijn voor later, dus na gebruik kunnen deze producten gedemonteerd worden en opnieuw worden gebruikt. Als we dan kijken naar ons aluminium product hebben we hier dan het antwoord op het stoppen met het afgraven van onze aarde naar bauxiet? Aluminium heeft de eigenschap dat je dit materiaal eindelijk kan hergebruiken zonder dat het zijn eigenschappen verliest. En het omsmeltproces van bestaand aluminium kost 95% minder energie dan de aanvankelijke hoeveelheid energie die wordt gebruikt om het primaire alumi-

nium te produceren. Circa 75 % van al het geproduceerde aluminium is nog steeds in gebruik. Het is dus van belang om zoveel mogelijk gebruikt aluminium toe te passen in onze producten met als doel dat ons recyclingaandeel in de aluminium waardenketen snel groeit en wij steeds minder primair aluminium hoeven toe te passen. Het produceren van primair aluminium kost veel energie, voor het aandeel primair aluminium wat we voorlopig nog produceren is het van belang dat we energiebronnen hiervoor gebruiken die een kleine ecologische voetsporen achterlaten. In deze wereld zijn er nog altijd aluminiumfabrieken die hun elektriciteit met de fossiele brandstof opwekken, zoals kolen die 5 keer meer CO₂-uitstoot hebben dan een fabriek die hernieuwbare bronnen gebruikt zoals bijvoorbeeld waterkracht.

Circulariteit het streven naar een wereld zonder afval met als doel het behoud van de aarde of om met de woorden Edward Osborne Wilson te spreken reserveer in ieder geval de halve aarde voor de natuur. Circulair begint bij circulair denken. ■

Kees Vlaanderen, Commercieel
Technisch Manager. Driessens Group BV

In Circular Inspirations beschrijft een wisselende gastcolumnist zijn of haar visie op Circulariteit.

Lees alle columns op www.vmr.nl/circular